

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Задоволення соціальних потреб суспільства у цілому залежить значною мірою від розвитку соціальної інфраструктури підприємств, які за часів планової економіки сформували потужну базу соціальних об'єктів багатьох вітчизняних міст. До 40% сучасної бази соціально-культурних закладів створені саме за участі великих та середніх промислових підприємств. Сьогодні ринкове середовище ставить перед підприємствами жорсткі вимоги до підвищення обачності щодо використання власних ресурсів, зниження витрат, через що виникає необхідність систематичного перегляду політики управління соціальною сферою. Незважаючи на важливість соціальної інфраструктури як чинника мотивації до праці, багато керівників українських підприємств вдаються до непопулярних заходів щодо відомчих закладів соціального призначення. Наслідком цього є суттєве скорочення кількості реально функціонуючих об'єктів інфраструктури. Беручи до уваги високий соціальний потенціал таких об'єктів, значний інтерес становить питання підвищення ефективності соціальної інфраструктури промислових підприємств, що дасть можливість зберегти та розвивати існуючу базу соціальних об'єктів.

Автором запропоновано методику для оцінки ефективності окремих об'єктів інфраструктури за трьома групами складових – економічною, мотиваційною та соціальною. Як підсумок такого оцінювання виокремлюється 8 типів об'єктів інфраструктури та пропонуються рекомендовані стратегії управління ними:

1) *Лідер-передовик (висока значимість об'єкта за всіма складовими)* → стратегія утримання позицій;

2) *Примітивіст (невисока соціальна значимість соціального закладу)* → стратегія завоювання соціального статусу та досягнення економічної стабільності;

3) *Індивідуал (низька мотиваційна значущість)* → стратегія орієнтації на комерційний ефект;

4) *Комерсант (висока лише економічна значимість об'єкта)* → стратегія перспективного розвитку;

5) *Активіст (економічно невігідний об'єкт інфраструктури з високою мотиваційною та соціальною значимістю)* → стратегія дофінансування;

6) *Демократ (висока лише мотиваційна значущість)* → стратегія орієнтації на працівників підприємства;

7) *Благодійник (висока лише соціальна значущість соціального об'єкта)* → стратегія перекладення зобов'язань щодо утримання об'єкта;

8) *Одноосібник (низька значущість соціального закладу за всіма складовими)* → стратегія диференціації послуг.

Усі ці стратегії можна об'єднати в чотири групи: економічно орієнтовані (стратегії 1-4); мотиваційно орієнтовані (стратегії 5-6); соціально орієнтовані (стратегія 7); невизначені (стратегія 8).

У рамках стратегії утримання позицій передбачається, що для підтримання існуючого економічного стану об'єкта будуть здійснюватися заходи з підвищення якості надаваних послуг, та будуть залучатися додаткові інвестиції на розвиток соціального закладу. Стратегія завоювання соціального статусу та досягнення економічної стабільності передбачає розширення переліку послуг, що надає аналізований об'єкт, пошук та завоювання нових клієнтів з одночасною реалізацією заходів із підвищення соціального потенціалу закладу. Стратегія орієнтації на комерційний ефект включає розширення клієнтської бази за рахунок додаткових споживачів не зі складу працівників підприємства, на балансі якого перебуває об'єкт; маркетингові заходи, підтримку місцевих органів влади тощо. Стратегія перспективного розвитку передбачає адаптацію підприємства до змінних умов ринку; для досягнення максимальних показників конкурентоспроможності закладів інфраструктури можуть застосовуватися різні маркетингові заходи з обов'язковим оновленням матеріальної бази закладу. Стратегія дофінансування включає бюджетне фінансування, перегляд цінової політики. Стратегія орієнтації на працівників підприємства означає удосконалення управління закладами інфраструктури з точки зору їх значущості для працівників, що включає постійний моніторинг внутрішнього попиту на послуги об'єктів інфраструктури. Стратегія перекладення зобов'язань щодо утримання об'єкта надає провідну роль в утриманні та розвитку закладів соціального значення органам місцевого самоврядування. Стратегія диференціації послуг передбачає пошук альтернативних шляхів розвитку соціального об'єкта.

Таким чином, у рамках авторської методики оцінювання ефективності закладів соціальної інфраструктури підприємств визначаються позиції усіх об'єктів соціального значення конкретного підприємства за набором обраних складових, що в подальшому дає можливість сформулювати доцільну стратегію управління ними та спланувати заходи щодо імплементації рекомендованих стратегій у практику господарювання сучасних вітчизняних підприємств.

Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: збірник тез доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 вересня 2014
року. – Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2014. - С. 96-97.